

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4146/2023
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слађана Стојиљковић, адвокат из ..., против туженог Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ доо Нови Сад, чији је пуномоћник Снежана Кнежевић Бојовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2073/23 од 09.08.2023. године, у седници већа одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2073/23 од 09.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2073/23 од 09.08.2023. године, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2259/20 од 31.03.2023. године, којом је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог о отказу Уговора о раду број .. од 10.09.2020. године, обавезан тужени да тужиоца врати на рад, као и да му на име накнаде штете због изгубљене зараде исплати 412.181,22 динара на име главнице за период од 21.09.2020. године до 31.12.2021. године, 27.905,62 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 31.03.2022. године, све са законском затезном каматом на износ од 412.181,22 динара од 01.04.2022. године до исплате, а за период од 01.01.2022. године до 31.12.2022. године износ од 406.110,25 динара на име главнице и 14.735,24 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 30.11.2022. године, са законском затезном каматом на износ од 406.110,25 динара од 01.12.2022. године до исплате, да на наведене износе неисплаћене нето зараде уплати за тужиоца доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним органима осигурања у висини на дан уплате сагласно Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, као и да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 274.964,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију из чије садржине произлази да исту побија због битних

повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Наводи ревизије у вези са чињеницама не уживају значај, имајући у виду да је чланом 407. став 2. ЗПП изричито прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Ревизијом туженог указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија, у складу са чланом 407. став 1. тачка 1-3. ЗПП, не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог у радном односу на неодређено време био од 01.11.2011. године, где је у три смене прво обављао послове ... – радника ..., да би због здравствених проблема Анексом бр. 1 Уговора о раду од 27.03.2013. године, био распоређен на послове ... са минималним зарадом. Од 2000. године тужилац има неуролошке проблеме везане са поремећај спавања и ортопедске проблеме са кичмом, због чега редовно примењује амбулантну физикалну терапију.

Током 2019. године је дошло до погоршања здравственог стања, па је тужилац углавном био на боловању, током кога је дознаке за боловање за текући месец достављао на крају месеца. По обавештењу туженог да од 17.06.2020. године до 30.06.2020. године треба да искористи 10 дана годишњег одмора из 2019. године, тужилац је то пренео свом изабраном лекару како би му се текуће боловање, на коме је био током јуна, наставило током годишњег одмора. Иако је током периода пре, током и после годишњег одмора тужилац обављао заказане специјалистичке прегледе и изабраном лекару опште праксе доносио налазе, тај лекар је пропустио да од 01.07.2020. године евидентира тужиочево боловање, због чега је дана 30.07.2020. године, када је тужилац тражио дознаке за тај месец, од лакара сазнао да наставак боловања од 01.07.2020. године у здравственом картону није евидентиран, да то не може да се учини ретроактивно и да дознаке не може да му изда. Тужиочево обраћање лекарској комисији ради издавања дознака остало је без успеха.

Тужиочево изјашњење од 10.09.2020. године на тужениково упозорење од 19.08.2020. године о постојању разлога за отказ уговора о раду због неоправданог изостанка са посла три радна дана узастопно почевши од 01.07.2020. године па надаље, тужени није узео у разматрање, већ је у смислу члана 179. Закона о раду – због непоштовања радне дисциплине и повреде радне обавезе услед неоправданог одсуства са рада од 01.07.2020. године до 29.07.2020. године, дана 10.09.2020. године донео решење о отказу уговора о раду тужиоцу.

Према налазу и мишљењу вештака медицине рада и његовом изјашњењу на рочишту, следи да је током јула 2020. године тужилац имао ортопедске проблеме

хроничне природе и неуролошке проблеме акутне природе праћене изненадним несвестицама и слабијом функцијом срца и мозга, те јаким боловима и анксиозно-депресивним манифестацијама, што је узроковало погоршање постојећих здравствених проблема и његову неспособност за рад.

Према налазу вештака економско – финансијске струке његовој допуни и изјашњењу на рочишту, висина изгубљене зараде у периоду од 21.09.2020. године до 31.12.2021. године између зараде коју би код туженог примао и зараде остварене од 01.03.2021. године до 31.07.2021. године код другог послодавца ДТ „Коден“ из Новог Сада износи 412.181,22 динара, а законска затезна камата од доспелости појединачних месечних примања до 31.03.2022. године износи 27.905,62 динара. Изгубљена зарада код туженог за период од 01.01.2022. године до 31.12.2022. године износи 406.110,25 динара, а законска затезна камата од појединачних месечних примања до 30.11.2022. године износи укупно 14.735,24 динара.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев основан из разлога што на страни тужиоца не постоји кривица што, због пропуста лекара да му благовремено отвори боловање није био у могућности да оправда одсуство са рада услед привремене спречености за рад у спорном периоду, па тиме ни повреда радне обавезе или непоштовање радне дисциплине у смислу члана 179. Закона о раду, из којих разлога је решење о отказу уговора о раду поништено као незаконито. Због наведеног, нижестепени судови су обавезали туженог да тужиоца врати на рад, да му исплати накнаду штете по основу изгубљене зараде и да му на досуђене износе изгубљене зараде уплати доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним установама, све у складу са чланом 191. Закона о раду и члана 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

По оцени Врховног суда, одлука нижестепених судова заснована је на правилној примени материјалног права.

Чланом 13. став 1. тачка 9. Уговора о раду од 01.11.2011. године, закљученог између парничних странака, одређено је да послодавац може да откаже уговор о раду сходно члану 179. Закона о раду, ако за то постоје оправдани разлози који се односе на радне способности запосленог, његово понашање и потребе послодавца, ако запослени својим понашањем учини повреду радне обавезе. Под повредом радне обавезе из става 1. тачка 9. овог члана, а које запослени својом кривицом учини сматрају се, између осталог, неоправдани изостанак са посла 3 дана узастопно, односно 5 радних дана са прекидима у току 3 месеца.

Чланом 179. став 2. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...95/18), прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду. Чланом 191. истог закона, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у ком запослени није радио. (став 1). Накнада штете из става 1. овог члана утврђује се у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајуће

порезе и доприносе у складу са законом, у које не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца (став 2). Накнада штете из става 1. овог члана исплаћује се запосленом у висини изгубљене зараде, која је умањена за износ пореза и доприноса који се обрачунавају по основу зараде у складу са законом (став 3). Порези и доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио обрачунавају се и плаћају на утврђени месечни износ изгубљене зараде из става 2. овог члана (став 4).

Код утврђеног чињеничног стања и цитиране регулативе, по оцени Врховног суда правилан је закључак нижестепених судова да је тужилац предузимао све уобичајене радње које је предузимао када се налазио на боловању, те да је искључиви пропуст лекара што му боловање није настављено након завршетка годишњег одмора. Како тужилац 20 година уназад има озбиљне здравствене проблеме и често се налази на боловању, а да до спорног периода није било пропуста у процедури отварања боловања и правдања одсуства са рада код туженог, то је тужилац оправдано био у уверењу да су и у спорном периоду наведене процедуре поштоване и није имао разлога да сумња у рад изабраног лекара, нарочито код чињенице да је редовно долазио на заказане прегледе и уредно достављао налазе. Следом наведеног, правилан је закључак нижестепених судова да на страни тужиоца није постојала свест о томе да су учињени пропусти у процедури отварања боловања, па тиме ни кривица због немогућности да оправда своје одсуство са рада услед привремене спречености за рад у спорном периоду. С тим у вези, у радњама тужиоца се нису стекла обележја повреде радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду у вези са чланом 13. став 1. тачка 9. Уговора о раду од 01.11.2011. године.

Неосновани су наводи ревизије да је тужилац злоупотребио своје право на боловање и неоправдано изостао са рада, јер је налазом и мишљењем вештака медицине рада утврђено да је погоршање болести тужиоца у спорном периоду узроковало неспособност за рад, са чиме је тужени био упознат. Без утицаја су ревизијски наводи да је решење о отказу уговора о раду законито, јер је пре његовог доношења тужиоцу достављено упозорење о постојању услова за отказ уговора о раду, јер исто није поништено због непоштовања законске процедуре приликом доношења већ из разлога непостојања повреде радне обавезе на страни тужиоца. Такође, без утицаја су и наводи ревизије да је тужилац био свестан да свој изостанак са посла није оправдао, јер туженом није доставио потврду о привременој спречености за рад, код утврђеног да је пракса годинама уназад била да на крају месеца за тај месец доставља хранаринске листе послодавцу и такву праксу је тужени прихватио.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које и овај суд прихвата. Између осталог, ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, што нису разлози због којих се ревизија може изјавити према члану 407. ЗПП.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић